

Økologi

Økonoter fra Videncentret for Landbrug, Økologi og fra ICROFS

Kom til Åbent Landbrug i Foulum

Af: Linda Søndergaard Sørensen, ICROFS

AU Foulum og naboen, Kvægbrugets Forsøgscenter, deltagere begge i det årlige arrangement, Åbent Landbrug, hvor en række landbrugsbedrifter slår dørene op for publikum.

På AU Foulum vil besøgende kunne få indsigt i forskning, der har til formål at forbedre dyrenes sundhed og velfærd. I økologisk jordbrug er det en grundliggende ide, at dyr, som får opfyldt deres naturlige behov, også giver en bedre kvalitet af æg, kød og mælk.

Der omtales forsøg og slagtesvin på friland, forsøg med økologiske kalve og produktion af økologiske æg og slagtekyllinger. Der informeres endvidere om studier i dyrenes velfærd. På Kvægbrugets Forsøgscenter kan besøgende komme tæt på dyrene og høre om de nyeste resultater fra kvægforskningens verden. Læs mere på <http://dca.au.dk>

Forskning i økologi nytter

Fortidens og fremtidens økologiforskning var temaet for en konference, som ICROFS (Internationalt center for forskning i økologisk jordbrug og fødevarer-systemer) har været vært for 28. august på Christiansborg.

Her præsenterede fødevarerminister Mette Gjerskov "Økologisk Handlingsplan 2020", og ICROFS præsenterede den nye forsknings- og udviklingsstrategi og ikke mindst resultaterne fra en undersøgelse af, hvilken betydning de seneste 15 års økologiforskning har haft for udviklingen af den økologiske sektor og det øvrige samfund. Den samlede analyse dokumenterer, at de fire forskningsprogrammer, FØJO-programmerne og CORE Organic, i høj grad har været anvendelsesorienteret forskning rettet mod både løsning af de barrierer, sektoren har haft, og mod at fremme den økologiske sektors generelle markeds- og vækstbetingelser.

Derved har forskningen bidraget til at forbedre grundlaget for, at flere virksomheder har kunnet udnytte de kommercielle muligheder, når efterspørgslen løbende er steget, og samtidigt været i overensstemmelse med de politiske målsætninger om at sikre en markedsdrevet vækst i økologisektoren. Du kan læse mere om konferencen og hente den fulde rapport på www.icrofs.dk

Krav til drænet gulv for økosvin

Af Tomas Fibiger Nørfelt, Videncentret for Landbrug, Økologi
Mærkevarekrav fra Dyrenes Beskyttelse stiller skærpede krav i forhold til EU-reglerne for økologi, f.eks. hvad angår brugen af drænet gulv i udearealer. Der er en række kombinationsmuligheder mellem fast gulv, spalter og drænet gulv. Nogle af kombinationsmulighederne kræver dispensation og gælder højst til udgangen af 2020. Uanset regelsæt skal udearealerne fremstå attraktive for dyrene. Den økologiske svinerådgivning kan fortælle mere om detaljerne.

Syreer ok til øko-konservering

Økologiske landmænd må som deres konventionelle kolleger godt bruge myresyre, propionsyre, eddikesyre og mælkesyre til ensilering og crimpning, hvis landmanden eller maskinstationen er HACCP-registreret.

Syreer er ikke på EU-listen over fodertilsætningsstoffer som ensileringsmidler, så de kan ikke længere bruges under de særligt lempelige regler for ensileringsmidler i forhold til foderhygiejne (basisregistrering). Landmænd, som fremover selv vil bruge f.eks. propionsyre til crimpning eller ensilering, skal derfor være registreret som HACCP-landbrug. Hvis arbejdet udføres af maskinstationen som er HACCP-registreret, behøver landmanden ikke at være registreret. I forhold til økologireglerne hører syrerne ligeledes under "konservering", og økologer kan derfor fortsat bruge syrerne til crimpning og ensilering, så længe de eller maskinstationen er HACCP-registreret. Økologer må fortsat bruge enzymer, gær og bakterier til ensilering, hvor der ikke er krav om HACCP-registrering.

Den første fredag hver måned sætter LandbrugsAvisen Agro fokus på faglig økologi i et samarbejde med Internationalt Center for Forskning i Økologisk Jordbrug og Fødevarer-systemer, ICROFS og Videncentret for Landbrug.

Foto: Henning Carlo Thomsen.

Robuste og højt-ydende økologiske sædskifter i praksis

Projekt ser på, hvordan planteavl på de økologiske planteavlbedrifter kan udvikles.

Af lektor Egon Noe, institut for Agroøkologi, Århus Universitet

I det økologiske forskningsprojekt, HighCrop, under GUDP - går økologiske planteavlere, konsulenter og forskere sammen om at finde ud af, hvordan planteavl på de økologiske planteavlbedrifter kan udvikles til at være mere robuste og bæredygtige. Et af indsatsområderne er, via interviewbesøg med 10 økologiske planteavlere, at afdække, hvordan den faglige viden når ud til landmændene, og hvilke rådgivningstiltag og redskaber der bedst muligt kan understøtte denne vidensdeling. Hvis økologisk planteavl fortsat skal være en troværdig og økonomisk bæredygtig alternativ produktionsmetode, er det vigtigt, at økologien udvikler robuste og højproduktive planteproduktionssystemer, der ikke er afhængige af input fra konventionelt landbrug.

Forskningen inden for den økologiske planteavl har vist, at der, i hvert fald på papiret, er et stort potentiale for at opnå både mere robuste og højproduktive økologiske planteproduktionssystemer. I projektet HighCrop, som er et samarbejde mellem Århus Universitet, Økologisk Landsforening og Videncentret for Landbrug, har vi, på grundlag af nyeste forskningsresultater, udarbejdet en liste over de

principper og konkrete tiltag, som vi mener, har størst betydning for at øge robustheden og produktiviteten af de økologiske planteavlssystemer:

- Undgå tab af næringsstoffer og fikser N
- Fordel næringsstoffer efter behov og gør N tilgængelig, når afgrøden har behov
- Sikr tilstrækkelig tilførsel af P og K på langt sigt
- Brug sædskifte til at bryde

Robusthed kræver, at man ser den økologiske planteproduktion som en systemisk helhed

ukrudtets mulighed for opformering

- Vælg konkurrence-stærke afgrøder og understøt afgrødernes konkurrenceevne
- Suppler (når nødvendigt) med rettidig mekanisk be-

kæmpelse

Karakteristisk er, at robusthed kræver, at man ser den økologiske planteproduktion som en systemisk helhed, og ikke kun som problemer der skal løses i forhold til den enkelte afgrøde det enkelte år.

Men ét er hvad forskningsresultaterne viser, noget andet er, hvad der kan lade sig gøre i praksis, og hvordan man bedst understøtter deling og anvendelse af denne viden.

Man kan forestille sig mange forskellige typer barrierer eller forhindringer for, at disse principper indarbejdes i praksis. Det gælder lige fra manglende viden og erfaringer hos de økologiske planteavlere, manglende redskaber til at understøtte en langsigtet planlægning til manglende opmærksomhed hos planteavlerrådgivere i forhold til en mere helhedsorienteret planlægning. Barrieren kan også være af mere praktisk karakter, f.eks. at maskinparken og de praktiske arbejds gange gør det besværligt - eller, at de kortsigtede økonomiske ge-

vinster, f.eks. i form af højværdiafgrøder og aktuelle markedspriser, er i konflikt med mere langsigtede hensyn. Alt afhængig af hvilke ting der udgør forhindringer, er det meget forskelligt, hvordan man skal målrette en indsats for at understøtte, at disse principper i højere grad indarbejdes i praksis. Frem for at gætte os til, hvilke barrierer der måtte være, ser vi det som helt afgørende, i projektet, at gå i tæt dialog med de økologiske planteavlere og deres konsulenter om, hvilke barrierer og muligheder de ser i praksis, samt hvor de mener, der bør sættes ind i forhold til at understøtte udbredelsen af principperne i praksis. Vi har i den forbindelse planlagt at besøge 10 økologiske planteavlbedrifter her i løbet af september. De besøg skulle gerne skærpe en fælles indsigt i, hvor udfordringerne i at udvikle mere robuste økologiske planteavlssystemer i praksis er. Endvidere skal resultaterne danne grundlag for at målrette formidlingen af principperne og til at udforme redskaber, som landmænd og konsulenter kan benytte i deres rådgivning og beslutningstagning i den strategiske planlægning og udvikling af produktionssystemer. Endelig vil udbyttet af denne dialog også være en vigtig tilbagemelding til forskning om, hvilke problemstillinger der rører sig i praksis. Organic RDD-projektet HighCrop koordineres af ICROFS. Du kan læse mere om projektet på www.icrofs.dk